

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

- 6. a 7. ročník – 2 hodiny týdně
- 8. a 9. ročník – 1 hodina týdně

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

- výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v učebně výpočetní techniky nebo mimo budovu školy (práce v plenéru)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce.

Kompetence k učení

žáci:

- při teoreticky zaměřených hodinách si vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací

učitel:

- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- využívá kladného hodnocení žáků k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů:

žáci:

- dostávají náměty k samostatnému zpracování a řeší problémy související s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek, při zadání úkolu rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení

učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní:

žáci:

- při práci ve skupině dokáží vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- učitel:
- klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky...)
 - dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů,...)

Kompetence sociální a personální:

žáci:

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

učitel:

- dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské:

žáci:

- při propagaci školních akcí vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- respektují názor druhých
- prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží

učitel:

- podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní:

žáci:

- při samostatné práci jsou vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- vytváří si pozitivní vztah k manuálním činnostem
- při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla

učitel:

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Vyučovacím předmětem prolínání průřezová témata:

- EV (environmentální výchova) – vztah člověka k přírodě, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EGS (výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech) – jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá
- OSV (osobnostní a sociální výchova) – poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací schopnosti, kooperace a kompetice
- MDV (mediální výchova) – práce v realizačním týmu, fungování vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení
- MKV (multikulturní výchova) – lidské vztahy, multikulturalita
- VDO (výchova demokratického občana) – principy demokracie
- Volba povolání – sebepoznání, rozhodování, akční plánování

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět – Výtvarná výchova

Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty
<p>Žák dle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje ve vlastní výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky: s kresbou, různými grafickými materiály a technikami, malbou temperovými a krycími vodovými barvami, pastelem, křídou, akvarelem, používá běžných pojmů z nauky o barvě - uplatňuje výrazové vlastnosti linie, experimentuje s různými druhy linie; orientuje se v prostorových a barevných vztazích - seznamuje se s proporcemi lidského těla a hlavy a uplatňuje tyto poznatky ve vlastní kresbě <p>Žák podle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje ve vlastní výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky: koláží, mozaikou, textilní aplikací; používá běžných pojmů z nauky o barvě - uplatňuje výrazové vlastnosti linie, experimentuje s různými druhy linie; orientuje se v prostorových a barevných vztazích - rozeznává základní tvary lineárního a kresleného písma a jeho řazení v krátkých nápisech a užívá hotového písma - orientuje se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici, řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše (symetrická, asymetrická řešení) - projevuje smysl a cit pro prostorové formy a pro jejich výtvarné kvality; různé způsoby výtvarného zobrazování prostorových jevů a vztahů (hmoty, tvaru, struktury, světla, barvy); modeluje - orientuje se ve výtvarných principech užití některých materiálů včetně netradičních a běžných nástrojů - rozlišuje užitkovou, materiální, 	<p>Výtvarné vyjádření skutečnosti</p> <p>Expresivní volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti. Výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a pozadí. Základní kompoziční principy. Vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí. Zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností. Výtvarné vyjádření hlavy pohádkových bytostí (využití tvarové a barevné nadsázky). Výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů (modelace). Lineární a barevné vyjádření vnitřní stavby a vnitřního členění přírodních objektů s pohledem do jejich nitra. Výtvarné vyjádření věcí. Malba vycházející ze skutečnosti i z představ. Rozvíjení prostorového vidění, citění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů (rovnoběžné zobrazování, perspektivní jevy v uměleckých dílech).</p> <p>Užité práce dekorativní a prostorové</p> <p>Elementární poučení o teorii barev. Řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše. Zjednodušení prvků a jejich řazení v tvarové a barevné kompozici. Symetrická a asymetrická řešení. Seznámení s funkcí písma (sdělnou i výtvarnou). Písmo jako dekorativní prvek; psané, kreslené, stříhané, vytrhávané. Základní tvary lineárního kresleného a plošného písma a jeho řazení v jednoduchých krátkých nápisech. Uplatnění výtvarného výrazu linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech. Uplatnění kontrastu a vztahů tvarů, ploch a barev v plošné kompozici. Poznávání výtvarných principů a možností některých materiálů prostřednictvím experimentálních činností se zaměřením na užitou a dekorativní tvorbu v bytovém prostředí. Rozvíjení citlivého vztahu k materiálu a k jeho zpracování s ohledem na účel, užití a výtvarný výraz na základě experimentálních činností. Využívání výrazových možností linie, plochy, tvaru a struktury</p>	<p>OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, promítání vztahu žáka k sobě i k ostatním do jeho výtvarného projevu, rozvoj kreativity a tvořivosti</p> <p>VDO – rozvoj vzájemné komunikace a spolupráce</p> <p>EGS – zájem o Evropu a svět se promítá do výtvarných děl žáků, rozšiřuje jejich obzory</p> <p>VP – seberozhodování – žák se učí hodnotit své osobní zvláštnosti, možnosti i omezení</p> <p>- rozhodování – žák se učí rozumně volit z daných možností</p> <p>- akční plánování – žák se učí plánovat svou práci, stanovovat si cíle a hledat účinnou strategii k dosažení cíle</p> <p>Techniky: Kresba (pero, dřívko, štětec, tužka, uhel, rudka aj). Malba (tempera, krycí barva, akvarel aj.). Kombinované techniky; koláž; aplikované grafické techniky; textilní techniky. Modelování, kašírování, prostorové vytváření (hlína, sádra, dřevo, kamínky, plasty, textil, vlna, koudel ap.). Papír - různé druhy; přehýbání, skládání, mačkání, stříhání, trhání, vyklápění, posouvání a další.</p> <p>EGS – zájem o Evropu a svět a rozvíjení schopnosti srovnávat projevy výtvarné kultury v evropském i globálním</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty
<p>technickou a estetickou stránku předmětů a chápe vzájemný vztah mezi nimi</p> <p>Žák uplatňuje ve vlastní výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky</p> <p>Rozlišuje různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě (figura, portrét, krajina, zátiší), v sochařství (socha, plastika, sousoší, busta, reliéf), ve volné grafice (základní druhy a techniky), rozlišuje užitkovou, materiální, technickou a estetickou stránku předmětů a chápe vzájemný vztah mezi nimi</p> <p>- Je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení, spolupracuje i v obtížných sociálních situacích</p>	<p>Výtvarné umění a životní prostředí</p> <p>Rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti od vnější optické podoby světa na základě poznávání a srovnávání druhů, případně žánrů současného a historického výtvarného umění. Vztahy umění a skutečnosti (proces a podmínky vzniku uměleckého díla).</p> <p>Druhy volného výtvarného umění.</p> <p>Malířství - (figura, portrét, krajina, zátiší).</p> <p>Sochařství a příroda - tvar přírodní a tvar opracovaný člověkem. Socha, plastika, sousoší, busta, reliéf aj.</p> <p>Volná grafika - základní druhy a techniky.</p> <p>Architektura a užitě umění.</p> <p>Kultura bydlení - umění v bytě (volné i užitě).</p> <p>Design a estetická úroveň předmětů denní potřeby.</p> <p>Lidové umění a jeho dekor (vztah tvaru, funkce a dekoru).</p> <p>Současná oděvní kultura, mládež a odívání.</p> <p>Výtvarná úprava knihy.</p> <p>Písmo - jeho komunikativní a estetická funkce.</p> <p>Krásy přírody a vztah k životnímu prostředí.</p> <p>Iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině</p>	<p>měřítku</p> <p>MKV – uvědomění si jedinečnosti každého člověka i jeho osobitého vnímání světa vyjádřeného prostřednictvím jeho výtvarného projevu</p> <p>ENV – vztah člověka k prostředí, vnímání estetické hodnoty krajiny</p> <p>MEDV – využívání médií</p> <p>Návštěvy galerií, výstav, ateliérů, regionálních památek a zajímavostí; využití témat této oblasti k besedám a k motivacím praktických činností</p> <p>Etická výchova</p>